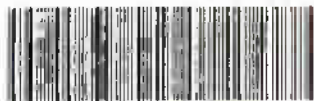

107287

TULIB

3 1379 00912134 5

4

ประชุมเพลิงขาว ภาคที่ ๑

เพลงยาวกรมพระราชวังบวรมหาคัศักดิ์พิลเสพ

พิมพ์แจกในการกฐิน วัดเสาธงทอง

จังหวัดนนทบุรี

๔
บวชก .พ.ศ. ๒๕๒๓

โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร

07/06/2566

คำนำ

เพลงยาวเป็นหนึ่งในสี่บทกลอนอยู่ในจำพวกที่แต่งที่
ถึงชั้นเอกมีอยู่เป็นอันมาก กรรมการหอพระสมุดฯ
ได้พิจารณาว่าพิมพ์มานานแล้ว แต่การที่จะพิมพ์เพลง
ยาวลำบากกว่าพิมพ์หนังสืออื่น ด้วยเพลงยาวมีมาก
ด้วยกัน เป็นเพลงยาวเรื่องก็มี เพลงยาวนิราศก็มี
เพลงยาวสังวาสก็มี ส่วนวันที่แต่งเป็นหนังสือแต่ละครั้ง
กรุงเก่าก็มี แต่งในกรุงรัตนโกสินทร์ก็มีทุกรัชกาล
จะพิมพ์ให้คำจะต้องจัดเพลงยาวให้เป็นหมวดหมู่พิมพ์
ต่อกันโดยลำดับสมัยที่แต่ง การที่จะทำให้สำเร็จใน
คราวเดียวเป็นการยากแลยากอยู่ จึงยังมีได้ทำ บัดนี้
ขุนโสภณอักษรวิจิตรจะพิมพ์เป็นตอน ๆ ตามแต่กรรม
การจะรวบรวมและเลือกให้พิมพ์ เห็นว่าเป็นความคิด
ดีอยู่ จึงได้ขอร้องพิมพ์หนังสือประชุมเพลงยาวเป็น
ภาค ๆ เล่มนี้เป็นภาคที่ ๑ คือเพลงยาวกรมศักราช

หนังสือเพลงยาวกรมศักดิ์ ก็นั้น เป็นเพลงยาวพระ
 ราชินีพันธุกรมพระราชวังบวรสถานมงคลในรัชกาลที่ ๓
 แต่ยังคงทรงพระยศเป็นพระเจ้าอินทวิชิต กรมหมื่นศักดิ์
 พลเสถ ในรัชกาลที่ ๒ มีไตต่อยกับพระองค์เจ้าดาร
 วดี พระราชธิดากรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาท
 รัชกาลที่ ๓ ซึ่งต่อมาพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้า
 นภาลัยพระราชทานไปเป็นพระอรรคชายา แล้วมี
 ลูกเธอพระองค์ ๓ คือเจ้าฟ้าอิศราพงศ์.

ตั้ง ๑๖ กรกฎาคม สภานายก

หอพระสมุดวชิรญาณ

วันที่ ๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๓

เพลงยาว

๑ แดงปางให้พระน้องจำทูลถวาย การญัตติ
ข่มขั้วตรจะวางวาย หากเสียดายขยี้ตัววรั้งหักเพียร
จึงไต่กำรงคงชีพนบขวยมา ท้วยบาเตรีตรักษากัน
ตามพาเหียร ครึ่งหนึ่งโรคกำเรียร้ายประหนงเจียน
เจียงยังเสียนศรแลงอรารอน จึงตงจิวต่อทวยพรหม
วิหาร กยัสักยาศูรานนพเพกอน เข้าตาจนกัตตอง
ทนไธฮาวรณ แต่จงมากหมายสมรไม่วางเสย เตะ
ลัตยจึงบ้ายักประทังโรค แต่แรงโคกน้นไม่สร้างนระ
น้องเอย จึงกลีบเพียรสวาทหวังยงกอนเคย กรัง
จะเฉยขยี้ดังอนน้ำใจเจียม แต่หน้าใจเฉลิมใจยงเพิ่ม
สวาท ไซ้จะอาจล่อลันประลองเจียม แล้วเห็นคว
ไซ้จะลวนประเทียบเทียบม ใจเสงี่ยมคอกนระเม่อย้าดิอใจ
บพเพลิงจำเภาะจงพระน้องพ จึงปรานีรบประกันช้ออัน
ให้ ควรวายังไม่สิ้นแคลงฤาแหนงใจ จนอ้างไท

ทิพโสทรเป็นพยาน คนนั้นแล้วยังไม่เชื่อจะไต่สวน
 ประมวลอุทธรณ์ของให้เนนวันสมาน จะอ้างใครเล่าที่ใน
 สุลาธาร ใช้ว่าการนั้นประเวศกิจของจำเริญ ตำแหน่ง
 เนาศิกาทรงแม่หวังสถิตย์ แม่นมฤทธิเดชจะลือ
 โพลมหน จำภาวะภักตร์ให้สิ้นแคลงแจ้งยบล นล
 คนสอขสนันนพานคล้าย นำคคิดถอยซาบพลาพลา
 จึงต้องว่างกลอนสวาทให้นาดวาย หนึ่งทีโรคประมาณ
 ยนนค้อบสหาย เห็นจะหายก็เพราะชาติการุญ แต่
 จะวางโอสถห้านั้นไม่ไ้ กลัวว่าไซ้กลัยกำเวบสิจิกุ่น
 ยานชอบโรคแล้วแม่หวังบุญ เด็ดที่คุดจักสนองไม่
 ล้มจำ อันว่าแพทย์พยายามมาก่อนมาก ไม่หวัง
 ฝากชีวิตไว้ให้อุปถัมภ์ ทนแหละชรอยคงจะสิ้นกรรม
 คึงเทพนำโอสถทิพมาทาทรวง จะหวังแสวงให้แจ้ง
 ในอระข้าง ถึงคราวเมื่อเห็นแห่ห่างก็ขังหวง ไม่
 ว่างเว้นที่ระมุงภักคิดวง สิบเจ็ดบมีไ้ลวงทิวารัน

07/06/2566

แม้นครวณแม่ระทมทุกข์ทุกข์ด้วย ปีนี่ประหนึ่งจะ
 รานม้วยช่วยแซกกระสัน แม้นยามสุขก็ร่วมสุข
 เสมอกัน แต่สุขเมื่อขวัญลอยลิวแลเรื่อยมตรอม ครั้น
 เมื่อฆ่าแท้ให้ห่างทเรศ เอนคเนตรเบิกจรงรัยภัก
 ติจนอม ถึงแม่จะยักศิวาโดยอุไทยอสม ไม่รักเป็น
 จอมวิเชียรเท่าเช่นเพราพราย อยู่ของค้เกลือกสุริยงค้
 จะรงสมร จะทรวอนไต้ฤาแสงพระสุริฉาย พอใช้
 ขวัญมาชวนขวัญขอเชิญสบาย สุขกายตาไหนจะสู้
 สุขใจเจิม อภยัน้องเด็กมิใช่จะเกล้งว่า เพราะเมตตา
 ทวังจะไว้เป็นจอมเฉลิม ทุกวันเห็นมีแต่หมองมา
 พ้องเต็ม เขอก้เกมิสเคยเค่นเหมือนเพ็ญจันทร์ มา
 กลยเป็นกาฬภัยพิบยทั้ว เพราะไถลกถวัลรอินแรง
 พระสุริฉิน พัตรอมก้วยช่วยแสนจาบลย์ครัน เพราะ
 รักยุหลินกริ่งระคยไต้กยเคือน อันสนทรกลอนประจง
 จ้านรหัด ใ้ระคกประลองเล่นเช่นลนเลอน เอนค

พยายามหาหนทางให้เขื่อน ขอมอบขวัญไว้เป็นเพื่อน
 พยายาม ขอมอบชีพมอบรักภักดีด้วย แม่นนของ
 ม้วยจะยอมม้วยด้วยในสนาม แม่นครวญยากจะสู้ยาก
 ลำบากตาม เหมือนหนึ่งร่วมมอทรสามทั้งนายประกัน
 จะพรวณาที่มากมาตีขี้เจ็ด ก็สักที่จะแสดงแจ้งข้อ
 กระสัน ถึงจะต้องใส่พ้อมสักสองพัน อันแรงรัก
 นนก็เหลือเป็นความจริง ค่อยามสามจึงพอว่างไ้ว่าง
 เรือง จนเนตรเคืองกลางวันเผื่อการหลายสิ่ง ชำระ
 ทุกขร่ายถูร้อทอระวิง ทั้งการช่างเล่าไม่หนึ่งต้อง
 ตักทำ ไหนจะเผาธูปสามเวลา ทั้งการหักการค่า
 เวลาค่า เพราะผู้เคี้ยวเปลี่ยวไอ้ไรระยำ ทั้งการ
 ข้านเล่าก็ทำด้วยจำเป็น เพราะไม่มีคหรงต้องเห็นขย
 นก จะหมายภักตร์พึงใครไม่แลเห็น จะค้ำทุกข
 ไ้แต่ต้นของช่วยผู้คนเห็น ยังจะเ็นคู้ข้างฤว่าฉันใด
 ไอ้ปานนุชพขของเรียมเอ๋ย ยังเสษชฤแม่จะเป็นไฉน

จะบรรณมแต่ผู้เดียวเปลี่ยวฤไทย ฤามิตรใจชวนใจให้
 ราชย์ ไครจะอยู่เพื่อนพระน้องสนองพลอก ใจพิ
 เรงใจลอกไปโลมขวัญ ถึงทางไกลหันใจคั่งไกลกัน
 ยิ่งกระสันทอกท่มบรรพชฎ์กรวณ ขอพระน้องนาย
 ประกันจงนำชอย ประกอบถวายอย่าให้เคืองฤทัยหวน
 สิ่งใดแคลงระแวงข้อขอประทวน ใ้จะลวนเหมือนหนึ่ง
 เช่นเล่นกลอนพาล ครั้นจะว่างแต่เป็นเรื่องอักษรคัพที่
 ฟังดูเล่าก็ไม่จับกรรณสมาน แม้นผดพลงสิ่งใดขอให้
 การ จงประทานอกไทยเสียเถิดเฮย ฯ ๕๔ คำ ฯ

๑ อัญชยมประนมฟังพระนุชสมาน รั้นสรจาก
 กนิษฐวินิชาน อระปานทีพรศสหรัยพราย ให้เขียน
 ชายโสตะประสาทชน ชูลคนหัดถนภวนทถวาย
 เสนาะคำแต่ล้วนชั้นออกขรรยาย หวังละลายโคกสร้าง
 ลำอางเงา ขอมพระคุณกรุณาปรานักตร์ พระเทศ
 หนักกว่าจอมสุเมรุเขา ประทั้งทุกซ้ทุกเวทนาเนา ค่อน

ยืนเท่าซ้อวิตกแต่อกตรอม ประมาณเหมือนเดือน
 ถูกกาฬภัย จะวางกายหมายภักตร์ไม่ควรถนอม
 ไปรอกเพียงพวงมณฑลวันจันทร์จอม ขอพระเกียรติ
 ปกกระหม่อมแต่พอเย็น เมตตาคาตรีกรรูกตรองให้
 ช่องไซค ช่วยประโศกสศที่คัษระงับเชิญ จะมีมอม
 มอมหน้าตากระเคน ยามเมื่อเอนคิจิตรลวันคิศจวร
 กำหนดนัยพยายามความเทวศ สดับนงชลเนครแล้ว
 กลบสรวล สิบเจ็ดขมิแต่ทุกขทัษประมวญ ระทมทวน
 แท้จริงทุกสิ่งโถม ก็ยอมทรายขยดข้างแต่ปางหลัง
 แม้นสมหวังไทนจะนกรุกโฉม เมื่อแผลเสียนเขยน
 ระยอมมาซอมไซม ฟังกัโสมนคัชนแล้วคณจิน ตนา
 มุงสมหวังจะยังชั่ว นี้เกลือกถลัววาคณาไม่พาดิน
 นุญาตร่วมทุกขระทมนิยมยิน ยามเมื่อกินระกำชวญัน
 แลลอบ เพราะไม่ผิดพ่านักระพกพิง ขยายกรวองเลย
 ให้ รังแรงสท้อย ไซ้ผ้ากายไ้สูงพุงค้อย คราว

บุญน้อยก็ต้องชำระกำตรวง ทั้งดวงแขแลยามวสันต์
 แสง ถึงยามแจ่มแจ้งก็คงช้อนน้ำฤๅหมอง ไหนจะต่าง
 กระจ่างสีราคีระครอง ผ่าลของเชิดวินิจัยในราวความ
 ควงอุทัยไขแสงภาคมาศ เรื่องสอาคส์องภพทวีปสาม
 จะมัวล็กเพราะมีผลที่ตามมา เลียบคายงามเคยรุ่งอรุณ
 เรื่อง ผ่ายบุญน้อยก็ชำระยำยาก ทุพลพากเผือกสี
 ฉิวเหลืออง เพราะหลงงมชมหวานนานจะเคอง ใครจะ
 เปลืองปลดกเศร้ายันเทาเท นี้ใจจริงสิ่งสนองฉลองทวีต
 เป็นความสัจย์ไซ้จะทวนให้ทวนเห จะว่าเลี้ยวลดกลม
 การมเว หน่วงกระเนไต่สวนไม่ควรคือ ไหนจะหมอง
 กายยังทรงเสยสัน จะเชือกข้อปลดพินว่าหลงถอ หมายจริง
 แล้วจะยังแค่นามฤๅ เขาจะรอเขยหยันสีกรันงาม แต่
 จะทรงวงกรมเทวศศวัน กระทบ่อมฉนฤๅจะเขียมออก
 สนาม เชิญที่มุ่งลุ่มสมรสเมื่อนาม ไซ้จะลานเพิกถอ
 ท้อแสงง นโบายจริงจงประมาณสารสวัสดิ์ ครั้นไม่ทุล

ประหนึ่งชกขัญชาแดง กว๊วยเจียมตัวกล้วฝักคิกระแวง
 มีให้แหร่งนึ้เป็นน่านิจาจริง ว่าไม่มีทหวังประทังทกช
 สงสารโคกช่างไม่ศุขแต่สักสิ่ง ก็สูกชันแต่จะเซื่อเหลอ
 ประวิง เลือกถ้วนพริ้งพริ้วว่าให้พาใจ ที่อวยโอยชูไปรค
 น้อมมนันันันี้ จะร่วมคัพภาพงค้ยังสงไสย พระว
 จิงหวังแต่จริงไม่กริ่งใจ คำนั้ไว้หว่างคิโรโมพิชม เห็น
 จะมันั้ญาประกันในสรรพเสว้ มาถึงไทโดยเสกัสรวม
 ประสม ประทานโทษไปรคช้ออทธรวณั้ลม ลีชิตคมคำ
 เล่นไม่เป็นการ อันเสาวรสพจน์นั้อยเหมือนเจ้าชอง
 กรประคองวันทามาในสาร จงปรานั้อย่าให้มัวรำคิพาน
 แล้วแซ่ชูปชลธวารเสี่ยเด็กเฮย ๗ ๕๐ คำ ๗

๐ นอนคนงถึงพระนุชกำสรวเสวย จุมพิตภักตร์
 ต่างภักตร์ตระกองเซย ยอกรเกยก่าขนลาตริญว
 ครัน เสี่ยวรสกั้คังกรรมชวาทจะรอนจิตร ยี่มจะปลิก
 ชีพิตรเก้กั้ววยแรงกระสัน นั้หากไ้ส่วมยหงายวา

คมทัน พอประกันแก่ เวชชนเทาศลาลัย จึงหยิบเอาสาร
 ประจงออกกล่ออ่าน รัชช้อยคำสมาณยิ่งเตอนกระหาย
 ฝักระเบียบผลหัดถไม่พรังพราย กิ่งช่างชายกลวาค
 อักขรา แล้วเอาสำเนามาบรรทษ์อระควญู ยิ่งวิญจวน
 รัตน์ว่าลห้อยหา พอผู้นำกลอนสนของพระน้องมา แจง
 ว่าขลคอบกัขอบค้ำ จึงรับมาแตรระณนิกประจำแก่
 ถงแพรจัตกักประจงจำนงขำ มีทันอ่านทีในสารพระนุช
 ทำ เสน่หน้ากัยิ่งเพิมเคิมทวิ จึงพินิจทีในกลอนสมร
 มิ่ง เสนาะจริงมิใช่แสร้งสรรใส่สี ถึงนาเรศทีเปรม
 ปราชญ์ชาตักว จะตักว่ามอรคแม่สักเพียงไร รัชช้อย
 น้อยฤคำคังน้ำทิพย์ มายกหยิบร้อนโคกจนเส้อมไค
 พืหวงจิตรคิกจะฝากชีวาไลย ด้วยน้ำใจมิตรภาพเขน
 ความจริง แต่ไยไคนในสุนทรทีกลอนอ้าง ยิ่งระคาง
 ระวังแหนงอยู่หลายสิ่ง ๒๒๖๖ ครันจะแคะแคะซัดค่อประวิง
 เหมือนหน่งยงร้อนจิตรให้หมองมัว จะชอยคแต่สิ่งสัตย์

อินสุวิต กัษมิครจิตรแลระปลิศวากินกถวี กัษแรงรัก
 แลระไวเป็นเพือนตัว ค้อเสรีจั่วศิวโมกข์แลววยป้อง
 ขอเชิญแม่จงเจือใจอาไลยบ้าง ขจัทหมางคัยโคกวิโยค
 หมอง บุปผหลังซ่งว่าทรวายนันทานคนอง ครนเมือ
 ค้องจำนงจำเปน พอแก่ใจมิไ้ไ้ส่วนเสรีซ้อม
 คำค้อคำแลน่านอมเหมือนว่าเล่น ไม่นานนักแลวก็รัก
 สร้างกระเด็น ไไหนจะเช่นที่มาตมาแรมย หนึ่งว่าเชิญ
 ให้ไปมิ่งทัก่อนเสมอ เออเออผิดไปแลวนองแก้วพิ
 ชงถายจทรนแลก่อนอกษรมิ ก็ค้องที่จะไ้ไ้คเ็นประเชิญ
 พยาน ไม่นำมากแล้วไม่ยากค้องไ้ไ้สวณ จะอ้าง
 ประมวณแต่พระน้องสองสมาณ ถาสบสมเหมือนหนึ่ง
 คำพิให้การ แม้นในก่อนอย่ารอนสารเลยจำยอม
 ไ้พระนชงเห็นใจในพิปาง ได้กระคางอย่าให้เผอคคว
 ฆอม ไ้ขอสงจิตตอไม่คิกประสงค้อม ถึงไ้ไ้ระน้อม
 คอกพามาไ้มื่อ ก็ไม่ประสงคควยสตัยจงแต่ครน

นัยขวยมโกลวาชะรหมายถอ จะมาถนอมไว้เป็นจอม
 หทัยภา จะไว้ชอน้อยหนงรักทเพยรมา เมอครงนงอย
 กลางกองสเมรมาศ แลสคชาทระเจาะชำเราะผา ถง
 กระนนก ไม่สนทจนตนา หมายขยว่าถกศลทวันวาช
 จะคยชนบชยุชนในชาคน แม้นยญมอานาคตคงสม
 หมาย ช่างกะไรจะให้ช่วยภักทกาย ฤจิงทลาย
 แคะข้อประวิงความ แต่สรีเขตบงประเวคธาโดยโลก
 แวงวโยคะให้คยฤาใครถาม ถงจันทรสองแสงศรัคว
 งาม เมอชามจะแรมร้างวาชราคว ยงร้อาโดยทใน
 ควงคาราก่อน นโยสมรนงจะไม้อาโดยพ ถงมัจฉา
 เจียวยงหวงหวงวาร เมอชามแลงจะร้างทลงวงวน แต่
 มยราทมคถนอมชวญ แลวยงกระสันถงเมฆฤคยุฝน
 จะไมถนอมเสน่หบ้างททำจน เหมือนแต่คกานชยตเยอ
 ไม้ไว้โย แม้นเป็นกระนจะตองปรานทรวงเทวศ จะคอง
 นำชลเนตรไว้ทไทน ๐๗/๐๖/๒๕๖๖ จะหาชวคยักกคตวาลักสยโย

ใ้คี๒สู๒ใ้ใ้ไว๒เป๒น๒ย๒ร๒ร๒ณ๒า๒กา๒ร ใ้โ๒น๒น๒อง๒จะ๒ใ้๒น๒้า๒เน๒ค๒ร๒ฤ๒า
 ใ้จ๒ง๒ย๒ง๒ถ๒อ๒อ๒ก๒ษ๒ัย๒แ๒หน๒ง๒ระ๒เว๒ง๒ส๒มา๒น ใ้ไม๒หน๒ง๒ร๒ัก๒ห๒ัก๒ช๒อ
 ๒า๒ค๒ิน๒พ๒า๒ด ๒เล๒ย๒อ๒น๒ล๒น๒สา๒ธ๒า๒ร๒ณ๒ม๒อ๒ร๒ม๒ค๒า ๒ม๒เ๒น๒ช๒อ๒ย๒ก๒ัน
 ๒แ๒ล๒ว๒ก็๒ย๒ก๒ว๒า๒ก๒ัน๒ค๒ิ ๒ม๒เ๒น๒ช๒ิง๒ก๒ัน๒ใ้๒ล๒ี๒ค๒ะ๒ก๒ส๒ร๒ว๒า ๒ก๒็๒เ๒น
 ๒ว๒ิ๒ส๒ย๒โ๒ก๒ข๒ร๒ม๒ย๒อ๒ม๒มี๒มา ๒ถ๒ิง๒เท๒ว๒า๒ส๒ร๒เท๒พ๒สุ๒รา๒ไ๒ด๒ย
 ๒ค๒ำ๒ค๒ำ๒เน๒ย๒น๒ค๒ือ๒ใ้๒ค๒อ๒ใ้๒โ๒น๒ระ๒พ๒ัน ๒แ๒ก๒ล๒ม๒ฝ๒น๒หน๒า๒ว๒ร๒อ๒น๒ย๒ง
 ๒ค๒อ๒น๒ใ้๒ค๒ำ ๒น๒้๒แ๒น๒น๒อง๒ม๒อ๒ย๒่า๒ห๒ม๒อ๒ง๒ก๒ม๒ล๒ใน ๒ป๒ด๒ง๒แ๒ก๒ใ้
 ๒เ๒ด๒ิ๒ก๒ที่๒ใ้๒กา๒ร๒ู๒ญ๒ก๒ัน ๒ช๒ิง๒ย๒ง๒แ๒หน๒ง๒ค๒ำ๒จ๒ำ๒น๒ง๒จ๒ร๒วม๒ค๒ร๒ร๒ก
 ๒เ๒น๒ค๒น๒ั๒น๒อ๒ย๒น๒อง๒ย๒่า๒ค๒เ๒อ๒ง๒ค๒น๒ ใ้ใ้ช๒อ๒ท๒ร๒เ๒น๒ล๒ม๒ล๒อ๒ค๒อ
 ๒ผ๒ก๒พ๒ัน ๒ล๒ว๒น๒ส๒ั๒ค๒ย๒มี๒น๒ส๒ิง๒ช๒อ๒ท๒ก๒ค๒ำ๒ก๒ล๒ข๒น ๒ข๒อ๒ข๒น๒ิ๒ษ๒ุ
 ๒น๒าย๒ป๒ระ๒ก๒ัน๒เส๒น๒อ๒ค๒ว๒ย ๒แ๒ล๒ว๒ห๒ม๒ัน๒ช๒อ๒ย๒่๒เ๒ค๒ท๒ล๒อ๒ย๒่า๒สุ๒ญ๒ส๒อ๒น
 ๒ท๒ิว๒ว๒ัน๒ม๒อ๒ย๒่า๒เว๒น๒ช๒อ๒อ๒น๒ว๒อน ๒จ๒ง๒ช๒แ๒ง๒สา๒ร๒ส๒น๒ท๒ร๒ช๒ว๒า
 ๒ค๒ร๒ม ๒ม๒เ๒น๒จ๒ระ๒ช๒ค๒เ๒อ๒ง๒ใ้๒น๒พร๒ะ๒น๒อง๒ย๒ำ๒ง ๒ก๒น๒ิ๒ษ๒ุ๒น๒ช๒พ
 ๒อ๒ย๒่า๒ห๒ำ๒ง๒ระ๒ค๒าง๒ข๒ม ๒อ๒น๒โ๒ร๒ธ๒เ๒ก๒ร๒ย๒ว๒ล๒ก๒ป๒ระ๒ค๒เ๒ย๒ว๒ก๒ล๒ว๒ล๒ม
 ๒เห๒ค๒ุ๒ป๒ระ๒ธ๒ม๒ท๒ง๒น๒เ๒ห๒ระ๒เ๒ย ๒ ๒๕๒ ค๒ำ ๒

๑ อัญชุลีตกฉลุยวางค้ำในทางกระแสด กั้นไกรแตระ
 แคะคราที่ประแจ วิไลยแลเลขาสง่าองค์ กังสุพรรณ
 บัทรแบ่งแห่งทวีเนตร ใช้วิเศษเรศระเห็จหงษ์ ลอย
 โผยมโลมโลกครวโลง ละลานทรงสุนทรสนอง
 ของเทวีเนตร ครอบขลุ่ยหนุณวาศนาเหลือ บัพเพเพื่อ
 พอประสพพบโกสินทร์ เจ้าชิตทพรขรรค์นครินทร์ บรรคา
 ลีนก็ไม่สมคเนช่อง เปนกุศลคนในมหัยฤทธิ พลิก
 ชีพิตรลอยลงบรรจงสนอง เอาการับชีพตชประคอง
 วางไว้คองมั่นหัดถระพลัดถอ คุ้มเป็นมนุษย์สคนิยม
 มาชมสวรรค์ จึงรำพรรณทูลแต่จริงสิ่งนุสร ไม่ไปรค
 ห้ามความแหงระแวงกลอน ก็เป็นอ่อนชดโอระกำอำ
 เมื่อสารพจกัเจาะจำเกาะเจ็ด ครันจับเหตเห็นว่าพบ
 ประสพขำ กลวบวนเขย่นเวียนนิคพนิตคำ ก็ตามเกิด
 แต่ทำไม่ทูลเลย ประทานโทษไปรคที่เกินมาสอดตาม
 ท้องคักตามรับสั่งคงเฉลย สอนประทานคำข้างไว้วาง

เคย นินทาเอ๋ยจะให้อายแต่ฝ่ายเดียว นินทาว่าร้ายวานที่ตรง
 ไทน์ เมื่อยดมยวรองเนอนันเหลือเชียว อันราคินนั้นไม่
 สิ้นในใจเจียว จะให้เหนียวหน่วงไทรลงไวยอม แม้น
 ยริสทอภพหลังครั้งถ่ายจิตร ไม่เคลือบแคลงแต่
 สักนิกจะนอบถนอม ถึงมิชู้ก็เหมือนซำควยคำมอม
 น้แลจ่อมสภที่จนจนใจ การอุยจิตรมีครภาพประมาณ
 แม้น ถว่าโกฏุ์แสนสิ้นสภอสงไชย มายลยากแต่
 จะฝากชีวาไลัย ทวยรยไว้ปะที่ซำสิจำเป็น นานจะแซ
 แก่ซุกสลักช่อง ว่าคำต่อคำนี้งกำเกาะเล่น ยังจะ
 เหมือนเชอนซึกหักกระเด็น ก็จะไม่ลายหลังระวังความ
 อนสรียนตจันทรอาวรณ์จิตร ไซ้เชิงชิตปรีชาอย่ามา
 ถาม ถึงคาเวศนยรามัญฉายาม นิยมคามภาษาฮาไลัย
 กัน วิไสยเขาใหญ่จึงเอามาทอนลาก นี้ใครพรากคู่ถนอม
 ให้ครอมขวัญ 07/06/2566 คุถ้นำส่งสารรำคาญครัน สุกจะกลัน
 โสกาช่วยอาศูร นี้แน่คุณที่การุญภักดิน้อง วานพ

รองชลในขอย่ำให้สูญ ป่านนท่อมบวรจรูรณพยุภักกล
 พช้วยทลทักทำหาขวครอง แต่สียโยนี้จะใส่ไว้พอฤ
 เอนคช่ออกสักท่าหกลียสนอง ครวามเมือใดกครั้งไรก็
 ไกรอง ฟังคนองนเพราะสนองปาน ภิรียงคสังคคคคค
 สสังข แตรฝรั่งคนตรขประสาน เหมอนเตอนขวัญให้
 หวนเทวดานาน น้อยญาหวานรดเจือจนเหลือฟง แต่ณ
 เชื้อเช่นก่อนจะห้อยนทุกข เกษมศุขสขทไ้ก้งมหวัง
 กระทบตานสคคคคขอวัง จนกระทั่งต้นพองแต่นองเคียง
 อันเคิมคณระฆังในวัดพระแก้ว พหวาคแ่ว่วว่าจะเป้น
 เช่นสองเสียง ไ้กัระพอบกขนสนันเวียง ส้งสำเนียง
 ไร่เร่งกาเรศแรง วิจิควาวครวามเมือคกเท่นระทาย ค
 อนาคตจวนรุ่งถึรอยแสง วิคกเช่นเห็นประกายพฤกษ
 แย่ลง ถึงยามแจ้งแล้วจะโอ้แต่ฮกรวิ นินุชสุดสาย
 สมรพ อย่ำถ้อคเขวมาแกแม่ทูลหัว แม้อยังเขาวเขว
 จิตรไม่คคคคคคคค ถ้าพมจะไม่หมองฎาน้องชม มีฟงพ

07/06/2566

แล้วจะทิ้งริงเงเจ้า อะไรเฝ้าเข้าซทประสม นิษาษาหัย
 น้อยจะลอบลม ไปบรรมให้สำราญวานชย่าวอน แน่
 ตทำจำบยสชชไลล เทยวณักหักิกวงจอนไครสอน ช่าง
 จูจจริงจริงไม่นังนอน ถ้าชนชอนแล้วจะตีให้หนีเอย
 ๖ ๕๕ คำ ๖

๑ สิ้นเวลาราชกิจบรมบาท ระทวยองค์ลงกบที่
 ศรีไสยาสน์ เหนอยอนาถอกโศคนังครวญ จึงคล้อ่าน
 สารสนของพระนองพี ศาลฤดีว่าเร้าฤไทยทวน ไสตร
 เสนาะเพราะถ้อยคคิทวน เร่งรัญจวนหนักเทวดคด้วย
 แรงไกล จะพรับเนตรตึกเนตรพินิจโณม ตริตระโถม
 ครตระโถมไครพิศมัย กำสรวลโศกยิ่งวิโยคเศร่าฤไทย
 คังสายใจจะว้ายเมฆไปเติมประอม สัตถภาควิมิไต้มี
 เสียงสิ่งเกษม ที่เคยเปรมถักถายกถับระทมขม ยิ่ง
 วนรศรวยกถนมลเสศคตม วนนิยมนยัวเข้าเหมอนเร้าเคอน
 สุกกระหายแล้วทุกครวระบายยศศาส บรพทาสวาคอน

ไม่มีทสิ่งเหมือน จะได้แก่ทศอย่างพอสร้างเขื่อน ย
 คลายเคล็ดอนยางฉวิลสักชกใจ จนบรรพรัฐณทีเคย
 ช้อนเอี่ยมสอาด ถิ่นนาถสวาคีรณไม่นอนไต้ บันเทา
 ย่างจะไต้สร้างกมลใน ก็เพราะสुकนขวิโดยสุหรัยโรย
 ไต้เซยย่างก็แต่่วงประวิษสง ต่างภักครัน้องพอไต้
 คลายกระหายโหย ช้อประวิงเหมือนหนึ่งยังให้กาล
 โดย ไม่ควรโภยเอาถนิมมานอมนวล แม้นรัขรักเสีย
 อย่างลักดวงจิตรถ่าย ในระคายจะเจือกลิ่วให้กำสรวน
 ครั้นนักรรรมปลัมภให้จึงแปรปรวน นิยมควรสนอง
 แล้วอย่าหน่วงนาน ซึ่งยังหมองสองเสียงระฆังวัด
 พระศรัวรัตนคาศคาสถาน ถึงจะท่มหนักเขากับัน
 คาส ส่งกิจวานเสนารัตน์ไม่พลิกแพลง แต่แรกหล่อ
 มาก็นานจนข่านนี้ สิบเจ็ดชคเขนนิจไม่ฉิศกระแสง
 แล้วแก่นเคียวอนวลไต้ยู่กลางแปลง มีใช้จะแข่ง

เปลี่ยนเสียงเช่นวัชรฆัง ^๕ ถึงพระกรมพร้อมคตทละห้า
 โดยสัญญาจะให้เป็นเสียงเคียวมั่ง ^๕ ก็เอาเด็กสำเนียง
 แปร่งไม่อยากฟัง ^๕ บ้างก็ตั้งเห่งหงังไม่ยั้งยืน
 อันระฆังวัดพระแก้วแล้วแม่ ^๕ ถึงวาทแหวกก็ไม่แซ่เช่น
 เสียงอน ^๕ เสมอขนเบญจระฆังทเกลยวกลัน ^๕ สำเนียง
 ชนผลคอกเปลือกรากใบ ^๕ หนึ่งว่างานรัชชิพระพลคทคด
 เป็นความล้งจ้งมั่งไม่หมายไหน ^๕ พร้อมทั้งจิตรวาท
 แลน้ำใจ ^๕ มีไ้เล่นลั่นถ่อลวงประโลม ^๕ ยามใด
 ราชวินจรวิสแสง ^๕ ฤๅแล้งกาพขั้กษั้จ้งเค้นโถม ^๕ รัตน
 ภาษอากาศทั่วโพยม ^๕ นั้แลโลมนั้คั้กมาเนานาน
 อันข้อเคืองที่จะเปลือของวิตกนั้ช้ง ^๕ แม่อย่าหมองเลยนะ
 แม่ไ้ช้แก่นสาร ^๕ ประลองเล่นโดยลำพองคนองพาส
 เพราะว่าการควรหวังไม่สมคิต ^๕ ออกค้สกลดวงหทัยนั้ช้ง
 ให้ชั้คช้งมิไ้ไ้ปลงจ้งงานจิตร ^๕ จนแสนยากขั้มประหนึ่ง
 จะมัวขมิค ^๕ เหมื่อนเฉาชายหมายปลืคทาเรคเรอง

ครั้งเมื่อก็อยู่ในห้องนภาแล้ว สุกจะเห็นเห็นแล้ววัน
 ผอมเหลือง ถึงกระไรแต่พอศึกมาต่างเมือง จะไ้
 เปิดช่องอุบายสู้สงครามซึ่ง แม้นทหารถึงจะน้อยกว่า
 วัลย์เท่า อย่างเขาเลยไม่พรั่นแต่สักสิ่ง จำพิไชย
 สงครามได้ชำนาญจริง เหมือนกลอนพวงคล้องแคล้ว
 ไม่ตกเลย แต่ครั้งนั้นเหนื่อยระเนียงพิ เหมือนนวน
 ว่าชวารินระเนียงเฮีย ประสวงก็ตองพะประทะเกย บางเสขย
 พอได้ผ่อนกระหายโรย ไซ้ระยก็อยู่ที่เดียนั้นหาไม่
 ที่จริงใจจงพระนชแลสศไทย เหมือนฝั่งไกลสุกระว่าย
 กระเทือกโดย ครวงนเห็นลมไชยจ้งพวงแพ หมายถึง
 จิตรเพียรคิดระข้ามสมุท ก็ฤกสุกถ้อยยังไม่ถึงกระแส
 จงถ้อยเลยขแสงตนไม่ลองแล มีรู้แคว้งไซ้คอยู่โคก
 เดียว เมื่อสนกรรมกศลนำปถัมภก เหมือนฝนตก
 เข้มมโสมชลาเขี้ยว อยู่คักคัลท่อมจนอากาศเขียว
 กระนั้นแล้วทาวไม่เหลียวให้ชมดวง น้อยฤยาากพิ

พาพระเห็จพา จึงได้สัมชฌการาจารย์ช่วง ยังกังขา
 อยู่อีกว่าจะหลอนดวง จงคัดห้วงเราให้สั้นทั้งสองทวอม
 ะไค้เกษมเพราะบุญเพรงปลัดมีกัแท้ โยนะแม่จะมาค
 ธิให้เผือกอม กัมพูชประเทศไช้เหตุระเือนจอม
 ขอแม่น้อมคักถ้อยอย่าดิ้อจริง แม้นนานไปใครไม่
 เห็นสมุท จะถูกรุดตามแม่กล่าวสั้นทุกสิ่ง ก็ระพากัน
 ใค้ย้ายเพราะประวิง สมุทใหญ่นี้ชอบทั้งเสียเด็กเขย

ฯ ๕๐ คำ ฯ

๐ เนื้อสมุนแอบฮุ่นอร่าพี บรรอมเด็กภคินแม่เด็ก
 โฉม พิระณอมกล่อมรศำเรียงระโยม เชิญแม่โสม
 นัศศกัษสนทรพิง จะเริ่มย่างแต่เมื่อครั้งแรกถ่ายจิตร
 จนแม่สถิตย์มาเนาที่คิกาทริง แล้วเผด็จรับน้องประเวศ
 วัจ พงสมหวังทั้งที่ประสงค์เออย ๗ ๕ คำ ฯ

๐ เชิญขวัญขวัญเมืองแม่ไสยาศน์ ลอออาศน์
 เขาแต่งไว้บรรจงถวาย พิระเทียมบรรหมน้องประคอง

กาย มิให้ส่ายสรวแม่พี่เองค้ กว่าจะคยสูญสิ้น
 ชีพพรพ ไม่หน่ายหนีเค็กรกหกประสงค์ แต่ล้วน
 สัตย์แม่จงจำนระคำคง เสน็อนตงแผ่นสุวรรณขั้รเขย

๑ & คำ ๑

สำนักหอสมุด